

Stenungsunds
kommun

Program för uppföljning av privata utförare

Typ av dokument Program	Beslutat av Kommunfullmäktige	Beslutsdatum 2017-12-18	Diarienummer 0668/17
Dokumentägare Sektor stödfunktion	Giltighetstid	Framtagen av Sektor stödfunktion	Reviderad

Innehåll

1 Bakgrund	3
1.1 Kommunallagens krav på program.....	3
1.2 Avgränsning.....	3
1.3 Definition av privat utförande	3
2 Mål för verksamheter som utförs av privata utförare.....	4
2.1 Övergripande mål	4
2.2 Övergripande mål och krav vid upphandling	4
3 Uppföljning och kontroll.....	4
3.1 Kommunstyrelsens uppföljningsansvar.....	4
3.2 Riktlinjer för kommunstyrelsens uppföljning.....	5
3.2.1 Uppföljningsplan.....	5
3.2.2 Former för uppföljning.....	5
4 Allmänhetens insyn	5

1 Bakgrund

1.1 Kommunallagens krav på program

Kommuner får, enligt 3 kap. 16 § kommunallagen (10 kap. 1 § from 1 januari 2018), lämna över verksamhet, till privata utförare. Gentemot kommuninvånarna är kommunen fortsatt ansvarig, på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi. Om det i lag eller annan författning anges att verksamhet ska bedrivas av en kommunal nämnd får den inte överlämnas. Om verksamheten innefattar myndighetsutövning, får den lämnas över endast om det finns stöd för det i lag.

Enligt 3 kap 19 b § kommunallagen (5 kap. 3 § from 1 januari 2018) ska kommunfullmäktige varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Syftet med kommunallagens bestämmelse är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförarens verksamhet.

1.2 Avgränsning

Detta program omfattar all verksamhet som kommunen upphandlar av privata utförare inom alla verksamhetsområden, t ex lokalvård, snöröjning eller äldreomsorg.

Eftersom programmet gäller upphandlad verksamhet kan krav på uppföljning, insyn med mera, endast påverka avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden. Programmet får inte genomslag på gällande avtalsrelationer eftersom villkoren redan är reglerade.

Programmet omfattar inte fristående förskolor och skolor, då sådan verksamhet inte upphandlas utan regleras genom tillståndsgivning.

1.3 Definition av privat utförande

Med *privat utförare*, enligt 3 kap 18 c § kommunallagen (10 kap. 7 § from 1 januari 2018), avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet.

En privat utförare är en helt privat aktör utan kommunalt ägande. Det kan exempelvis vara företagsformer som aktiebolag, stiftelser, ekonomiska eller ideella föreningar, enskilda firmor men också idéburna organisationer och kooperativa föreningar. Däremot avses inte hel- eller delägda kommunala bolag eller kommunala stiftelser.

En privat aktör blir en *privat utförare* av en kommunal angelägenhet genom att vinna en offentlig upphandling eller genom att kvalificera sig för att ingå i ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

Fristående förskolor och skolor är inte privata utförare utan är sina egna huvudmän och omfattas inte av 3 kap 18 c § kommunallagen (10 kap. 7 § from 1 januari 2018).

2 Mål för verksamheter som utförs av privata utförare

2.1 Övergripande mål

Kommunfullmäktige har antagit Vision 2035 med ledorden "Stenungsund, det goda samhället med framtidstro och utveckling med människan och naturen i centrum". Visionen har två avgörande inriktningar; "Attraktivt och välkomnande" och "Ekonomisk, ekologisk och social hållbar utveckling".

Med utgångspunkt i Vision 2035 fastställer kommunfullmäktige årligen en strategisk plan som bland annat innehåller inriktningsmål för nästkommande år. Kommunfullmäktiges mål gäller för kommunens samtliga verksamheter, även de som utförs av privata utförare på uppdrag av kommunen.

2.2 Övergripande mål och krav vid upphandling

Vid upphandling av kommunala angelägenheter ska kommunfullmäktiges övergripande mål, som bedöms tillämpliga för upphandlingen, framgå av upphandlingsunderlaget och i avtal som tecknas med den privata utföraren.

Övergripande krav som alltid ska ställas vid kommunens upphandlingar framgår av kommunens upphandlingspolicy.

3 Uppföljning och kontroll

3.1 Kommunstyrelsens uppföljningsansvar

Kommunstyrelsen ansvarar för att säkerställa att all kommunal verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer kommunfullmäktige har bestämt.

När skötseln av en kommunal angelägenhet har lämnats över till en privat utförare genom avtal ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten.

Kommunens uppföljning av privata utförare ska syfta till att:

- Kontrollera att verksamheten utförs i enlighet med kommunens mål, avtal och upphandlingsunderlag.
- Kontrollera att verksamheten bedrivs i enlighet med tillämplig lagstiftning.
- Möjliggöra allmänhetens insyn.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning och kontroll inom sina respektive ansvarsområden och svarar för att kontrollen och uppföljningen regleras i de avtal och uppdragsbeskrivningar som tecknas med privata utförare. Avtalen ska innehålla krav på att utföraren ska medverka vid uppföljning av verksamheten genom att exempelvis lämna statistik och verksamhetsmått till kommunen, lämna statistikuppgifter till nationella register, lämna uppgifter från verksamhetens klagomålshantering eller delta i brukarenkäter som kommunen bestämmer. Avtalen ska även reglera allmänhetens insyn i verksamheten.

3.2 Riktlinjer för kommunstyrelsens uppföljning

3.2.1 Uppföljningsplan

Kommunstyrelsen ska, utifrån detta program, årligen utarbeta en uppföljningsplan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp.

Planen ska innehålla:

- Vad som ska följas upp, t.ex. nyckeltal, mål.
- Vilka former för uppföljning som ska användas.
- Vem som ansvarar för att genomföra uppföljningen.
- Tidsplan.
- Former för återkoppling av resultat till kommunstyrelsen.

Uppföljningen av verksamheten ska genomföras på ett ändamålsenligt sätt och resultaten av genomförd uppföljning dokumenteras och redovisas till kommunstyrelsen.

3.2.2 Former för uppföljning

Uppföljningen av privata utförare verksamhet behöver anpassas till den verksamhet som bedrivs. Det innebär att kommunstyrelsen måste ta ställning till vilken/vilka typer av uppföljning som ska användas, liksom frekvens och omfattning. I de fall där uppföljning och tillsyn är reglerat i lag, styr detta vilka typer av uppföljning som är möjlig.

Nedan följer exempel på former för uppföljning:

- *Regelbunden och riktad uppföljning inklusive avtalsuppföljning* syftar till att kontrollera att verksamheten arbetar utifrån lagar, regler och avtal.
- *Uppföljning av kommunens måldokument* syftar till att följa upp om verksamheten bedrivs och utvecklas i linje med fastställda mål.
- *Brukaruppföljning/individuppföljning* syftar till att följa upp brukarnas upplevelser av den verksamhet som bedrivs och/eller kontrollera att enskild som får någon insats från kommunen får rätt stöd i överensstämmelse med eventuella beslut. Brukarundersökningar kan vara en del av brukaruppföljningen.
- *Oanmälda besök* syftar till att ge en översiktlig bild av förhållandena i en verksamhet.
- *Uppföljning av ekonomisk status* syftar till att identifiera utförare som riskerar att vara på ekonomiskt obestand. Detta ger kommunstyrelsen en möjlighet att ha beredskap för att hantera eventuella förändringar i verksamheten.

4 Allmänhetens insyn

Kommunstyrelsen ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Informationen ska möjliggöra allmänhetens insyn i hur verksamheten utförs.

Privata utförare ska lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldighet att lämna uppgifter begränsas till att omfatta uppgifter som inte strider mot lag eller anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

Den information kommunen begär in från utförare ska ha en koppling till upphandlingen och avtalet samt den verksamhet som utförs. Information kan exempelvis begäras in om verksamhetens kvalitet, miljöarbete, personaltäthet, personalens utbildning, integration, jämställdhet, årsredovisning, avvikelser m.m.